

קטע מהספר "בשבי המצרי" של עורך טלקום ניוז אבי וייס לזכר סגן ניסן כץ

דף הבית << כתבות ראשיות לדף הבית << בלעדי << קטע מהספר "בשבי המצרי" של עורך טלקום ניוז אבי וייס לזכר סגן ניסן כץ

קטע מהספר "בשבי המצרי" של עורך Telecom News אבי וייס לזכר סגן ניסן כץ ז"ל

מאת: **אבי וייס**, 10.5.16, 10:18

הפרק הפותח את ספרו של אבי וייס עורך Telecom News: "בשבי המצרי במלחמת יום הכיפורים - יומנו של שריונר", שיצא לאור בהוצאת משרד הביטחון ב-1998 ב-2 מהדורות, הובא לפני שנה ביום הזיכרון לחללי צה"ל ב-21.4.15 - [כאן](#).

קעת, ליום הזיכרון לחללי צה"ל תשע"ו, שיחל היום, מובא **קטע** מתוך פרק ג' בספר, לתיאור נפילתו ולזכרו של מפקד הטנק סגן **ניסן כץ** ז"ל, (בתמונה), סטודנט בטכניון בחיפה, בן 25 בנפלו, מגדוד 410 חטיבה 600, שהבת שלו נולדה בתזמון מדהים באותן הדקות בהן נהרג בקרב.

הספר, שכולל 108 עמודים, נכתב בביתן 30 בבית החולים תל-השומר במהלך החודש הראשון לאחר החזרה מהשבי המצרי (במהלך דצמבר 1973), כאשר כל הפרטים היו עדיין טריים וזכורים היטב, ופורסם ב-1998, לאחר שכתב-היד היה מונח 25 שנה במגירה.

הספר הוא יומן מפורט המהווה תעודה אנושית מזעזעת, על קורותיו של תותחן טנק בקרבות מלחמת יום הכיפורים בסיני ולאחר נפילתו בשבי המצרי ב"חווה הסינית" במתחם "מיסורי". בספר תיאור אמיתי של מה שהתרחש בכלא המצרי: עינויים, מעללים נפשעים של הסוהרים, חקירות אכזריות, ואפילו הרג שבויים. זאת, מול מאמצייהם של השבויים לשמור על צלם אנוש. תוך כך מתוארות גם דמויותיהם של חיילים וסוהרים מצרים וזוטות-ההווה, המחרידות והמגוחכות כאחד, של בתי הכלא המצריים.

15 באוקטובר 1973

... על חטיבה **600** הוטל להטעות את האויב בליל הפריצה לראש-הגשר. על גדוד ג' הוטל להסתער דרך "טלוויזיה" ו"מכשיר" על "מיסורי" מדרום לצפון. על גדוד ב' הוטל להרחיב את ציר "טרטור" ולאבטח את הפריצה, ועל גדוד א', שסופח באותה העת לחטיבה 14, הוטל לתקוף מדרום לצפון בציר "עכביש" ובציר "טרטור" מכיוון "לקסיקון" שעל גדות התעלה. התחלת ההתקפה המתואמת תוכננה לשעה 17:00, שבה ירדה החשיכה בתקופה הזאת של השנה. אור הדמדומים מתאים מאד לפגיעה באויב.

נכנסנו היישר לתוך לוע הארי. נענו כמו עיוורים בשטח, ונקלענו אל תוך תעלות החי"ר המצרי. **ניסן** ירה במקלע החדש שלנו בקצב מהיר, ואנשי החי"ר המצרי רצו כמטורפים בין הטנקים ונקצרו באש המקלעים והרימונים. המורל החל לעלות. המג"ד הנחה בקשר בקול בוטח את הטנקים לנוע אחריהם לתוך עומק שטח האויב. טנקים מצריים פתחו באש. ירינו

לעבר ההבהקים, וטנק אחד הושמד. צוות נ"ט מצרי עיקש הסתתר מאחורי הגבעה וירה עלינו ללא הפסק – כל עשר שניות נחת לידינו פגז. ירינו עליהם שעה ארוכה עד שהטנק שלידינו הצליח לחסל את צוות הנ"ט הזה. המג"ד עודד אותנו ואמר, שמי שיהיה זריז יותר יצא חי.

ניסן תימרן ביעילות את הטנק בין עמדות החי"ר וירה במקלע ללא הרף. ביקשתי שירסן את עצמו משום שהלילה עוד ארוך והתחמושת מוגבלת. **קושמן** יצא למעלה וירה בעוזי על אנשי חי"ר שהסתובבו בין הטנקים, ואני מלאתי עבורו מחסניות.

לקראת חצות צעק **ניסן** לנהג לעצור. למזלנו, הגיב **גבי** במהירות. רשף עצום של אש חלף לפני הטנק שלנו והתפוצץ לידינו. המצרים החלו לירות טילים. מכיוון שבלילה ניתן לעקוב אחר מעופו של הטיל, צפו בשמים **ניסן**, עם העדשה האחת במשקפיו, ו**קושמן** כדי לאתר את הטילים. שוב חלף ממול רשף אש. **ניסן** תמרן את הטנק וצעק: "מינה, חזק עצור!" וכך הצלחנו לחמוק גם מהטיל הזה.

המג"ד הורה לנו להסתתר מאחורי קפל קרקע, ובאותו שבריר שנייה חלף טיל שלישי מעלינו. במפקד שעשה המג"ד בקשר התברר, שכל הטנקים שלמים ואין נפגעים. המשכנו להתקדם והזהרנו מפני מוקשים, שהושארו בשטח על-ידי המצרים במנוסתם. המוקשים היו גלויים וניתן היה להבחין בהם לאור הירח שעלה. אחד הטנקים בפלוגה עלה על מוקש וניגשנו לחלץ אותו.

כל אותה עת נורתה עלינו אש ארטילריה חזקה. לפתע השתרר שקט בטנק והרגשתי שהגב שלי רטוב. צעקתי: "**ניסן**, תבדוק למה המים נוזלים?" אך **ניסן** לא ענה. הסתובבתי לאחור וראיתי את **ניסן** צונח לתוך הצריח. **קושמן** צעק, ש**ניסן** נפגע. ביקשתי מ**קושמן** שידווח במכשיר הקשר על הפגיעה, ובינתיים אטפל ב**ניסן**.

פתחתי את מעילו והתרתי את שרוך משקפתו, כי חשבתי שהוא נחנק. אולם, ראיתי שנפגע קשות בצד הימני של ראשו, ואז שמתי לב שסרבלי מוצף דם ולא מים.

"הוא מת! הוא מת!" צעקתי בקול ניחר. **גבי** השתיק אותי מייד. המג"ד הוראה לנו לטפל ב**ניסן**. פתחתי את חולצתו והאזנתי לליבו. הלב היה דומם. **קושמן** דיווח למ"פ, שלא ניתן עוד לעזור לו. המ"פ לא האמין וביקש שנתקדם לטנק שלו. התקדמנו כמה מטרים.

לפתע נשמעה התפוצצות, וגיצים עפו לכל עבר. **גבי** דיווח, כי עלינו על מוקש וכי החלק השמאלי של הזחל נפל. דיווחנו על כך וקיבלנו הוראה להוציא את **ניסן** ולהביאו לטנק המ"פ. המ"פ שלח מן הטנק שלו צוות עם אלונקה מכיוון שלא הצלחנו להתיר את רתמות האלונקה שלנו.

הוצאנו את **ניסן** מהטנק ולקחנו אותו על כתפינו דרך שדה המוקשים. היה ליל ירח בהיר. שקט השתרר באזור. באופק נשמעו הדי התפוצצויות של קרב, שניהלו אחרים. הלכנו בזהירות בין המוקשים הגלויים לעין כשכלי הנשק שלנו דרוכים.

נטשנו את הטנק על כל צידו. השארתי שם את כל ציודי האישי כולל מדי המשטרה שאותם לבשתי בעת הגיוס. הגענו לקצה שדה המוקשים, הנחנו את **ניסן** על האלונקה והעלינו אותו על הטנק. המ"פ בדק את **ניסן** וקבע גם הוא, שאין יותר מה לעשות. עלינו על הטנק ונסענו אחורה לעבר הכביש. **קושמן** סיפר לי, שהייתה זו פגיעה ארטילרית ישירה. הוא עצמו הצליח בשבריר השנייה האחרון להכניס את ראשו וכך ניצל ממוות.

הגענו לכביש והורדנו את האלונקה. הרופא שלנו, ששני פנסים היו תלויים בצידי ראשו כמו כורה במכרה, בדק את **ניסן** ולאחר מכן ביקש מאיתנו שמיכה. אחד מאנשי צוות הטנק,

שפינה אותנו, ניגש הצידה והקיא.

הסתובבתי על הכביש ומילמלתי בהלם: "ניסן מת, ניסן מת, ניסן מת". חייל ניגש אלי וסטר על לחיי. התיישבתי על הקרקע ולא יכולתי לבכות. מקור הדמעות יבש. השליש הסתובב בין הטנקים וחיפש את ניסן.

"למה אתה מחפש אותו?" שאלתי.

"תמסרו לו, שהגיע אליו מברק. נולדה לו בת", השיב השליש.
"אין כבר למי להודיע את הבשורה" אמרתי. "איזה גורל ארור", חשבתי, להיהרג בדיוק בשעת הולדת הבת במרחק של כמה מאות קילומטרים. נשבעתי בליבי, שאם אחזור חי מן התופת הזו, אספר לאשתו על רגעיו האחרונים של בעלה ועל גבורתו.

ניסן היה ההרוג היחידי באותו קרב לילי, שבו נטלנו את היוזמה ונכנסנו לשטח המצרי. הקרב שלנו היה מוצלח למרות ששישה צוותים נטשו את הטנקים על צידם בשטח המצרי. אחד החברה' התלוצץ ואמר, ששמע בקשר את המצרים צועקים זה על זה, שמצאו קופסאות לוף בטנקים שלנו. אבל לא היה לנו מצב רוח לבדיחות.